

Ware aard

In haar lange, witte nachtpajon staat Fluweel voor het hoge venster en kijkt naar de grote, zilvergrijze vogels die over het groene water in de gracht scheren. Ze kan niet besluiten of het nu reigers, lepelaars of meer prehistorische vogels zijn, en eigenlijk interesseert het haar ook niet wat het voor vogels zijn. Ze zorgen in elk geval voor een boeiend schouwspel, zo vroeg in de morgen. Zoals iedere dag van de afgelopen maanden, kleurt de hemel weer grijs, met een zweem vuilbruin en groen erdoor. Er zijn geen wolken. Althans, niet duidelijk getekend.

Op haar blote voeten gaat ze naar het kleine aanrecht achter in de lange, hoge kamer en zet water op voor koffie. Het is nog vroeg. De vogels hebben haar gewekt. Hun schrill krijsen had hol tussen de grachtenhuizen geklonken. "Vreemd," denkt ze nog terwijl ze wacht tot het water kookt. "Zulke vogels heb ik hier toch nooit eerder gezien." En onverschillig haalt ze haar schouders op. Haar leven spoelt aan haar voorbij als golven langs haar voeten, zonder ooit door te dringen.

Met een beker hete koffie in haar hand posteert ze weer bij het raam. Haar blote voeten staan vastgezogen op de koude vloer, heel stevig. Een stoel heeft ze niet nodig. De witte sluiergordijnen deinen zachtjes heen en weer op de tocht, en beneden ligt de straat zacht te glanzen. Het is alsof de straatstenen niet eerder zo scherp uitgetekend waren. Ze ziet haarscherp de kieren waar het zand in ligt en de structuur van de kleine, gladde stenen, en ze denkt: "Dat zou een goede foto zijn, mooi contrastrijk. Bijna net alsof de zon schijnt."

Maar die schijnt niet meer. Ze kan zich niet herinneren wanneer die voor het laatst geschenen heeft. Ze gelooft dat het in de winter was.

Het water is glad en stil. De kastanjes zijn ondanks het bewolkte weer goed uitgebod. Ze staan volop in blad en bloei. Ze houdt van het serene, groene licht dat door de bladeren op het grachtwater valt.

Aan het eind van de straat trekt een beweging haar aandacht. Een kleine groep mensen loopt haar blikveld in, donker tegen de lichte hemel. Belangstellend leunt ze met een schouder tegen de raamlijst en nipt van de koffie.

"Vroeg. Om al langs de gracht te gaan. Of misschien laat. Misschien komen ze nu nog uit de kroeg."

Het zijn vrouwen. En niet uit de kroeg. Nee, daarvoor zien ze er te netjes uit. Een vrouw draagt een wijde, lichtblauwe strokenrok en een wit T-shirt met lange mouwen en een boothals. Het geeft Fluweel een prikkel van herkenning. Ze denkt aan Barbara, haar vroegere vriendin. Zo hadden zij zich vroeger ook uitgedost, daarbij op blote voeten lopend.

"Kijk, deze vrouw loopt ook op blote voeten. Nou ja, wat toevallig. En dat haar! Zulk haar had Barbara ook. Gunst, wat enig. Kijk nou toch, het zou Barbara kunnen zijn. - Maar nee, het IS Barbara!"

Ze knoeit koffie op haar witte nachthemd van schrik, en volgt het gezelschap met haar ogen als ze onder haar raam doorlopen, verder de straat in, tot ze uit het zicht verdwijnen. Haar hart klopt onrustig van opwinding.

"Toevallig," broemt ze voor zich uit, en kijkt weer voor zich. Ze heeft Barbara toch zeker tien jaar niet gezien.

"Nog steeds die maffe kleren," lacht ze een beetje stompzinnig en ze neemt een slok koffie. Aan de andere kant van de straat verschijnen weer de silhouetten van mensen. "t Is druk vandaag," concludeert ze cynisch.

Zonder echt op de passerende groep mensen te letten, leunt Fluweel weer met haar schouder tegen de raamlijst en drinkt van de koffie. Als het groepje passeert, gunt ze hen een vluchtige, ongeïnteresseerde blik, maar schiet dan ineens van schrik overeind: "Hoe is het mogelijk. Dat is Minou, geen twijfel mogelijk," mompelt ze.

Ze zag Minou zeker acht jaar geleden op een bruiloft voor het laatst. Ze draagt een lange, wijnrode jurk en het haar los op haar rug. Ze lijkt een ander mens zo, met om haar hoofd een krans van witte pinksterbloemetjes. Overigens zien alle mensen van het gezelschap er schitterend uit. Hun kleding is zo kleurrijk en bijzonder dat het zo een theatergezelschap zou kunnen zijn. En Fluweel kijkt alleen maar naar beneden. Ze gaat hen niet achterna. Ze tikt niet op het raam. Haar hart klopt wel sneller, maar het dringt niet echt tot haar door.

ROODFLUWEEL

Allergracie

Ook aan de overkant van de gracht lopen groepjes mensen. Het wordt steeds drukker. Het lijkt wel Koninginnedag. Overall ziet ze fraai geklede mensen, mannen en vrouwen. De Afrikanen dragen allemaal, zonder uitzondering, kleren uit het land van hun herkomst; bont, goudkleurig en buitenissig. De Noord-Afrikanen dragen hun lange djabella's met capuchons met klosjes en slippers. De Chinezen dragen kimono's en kleine, zwarte sneakers. En daartussendoor lopen Europeanen in prachtige lange jurken, wijde broeken en blouses, op leren sandalen of blote voeten. Ze ziet een enkeling met een gouden diadeem op het hoofd. En allemaal lopen ze van links naar rechts door haar straat, naar een punt aan het einde van de gracht, niemand komt van rechts, of gaat tegen de stroom in. Ze schrikt nu niet meer van bekende gezichten. Niet van Marc, die ze tussen de voorbijgangers ontwaart en in een lange, geel met zwarte jurk en op zwarte vetersandalen voorbij wandelt. En ook niet van Sylvia, of van Gerdi, of van Irma, van Janet of van Theo, van Martine of Edwin, niet van Thea of Annemie. Het zijn stuk voor stuk mensen die ze jaren niet gezien heeft, maar ze bekijkt ze afstandelijk vanuit haar bovenetage, nipt aan een vers ingeschonken kop koffie en laat haar half geloken ogen over de bonte stoet glijden. En ze telt. Vijf, zes, zeven... Ze heeft al zeker zesentwintig bekende gezichten geteld.

Langzaam maar zeker wordt ze toch wel nieuwsgierig naar de bestemming van al de mensen die zwijgzaam langs haar huis voort schrijden. Ze weet niet van een evenement dat in de stad plaats heeft. Maar het moet toch wel een groots spektakel zijn. Door zich tegen de linkerkant van haar raam te drukken, probeert ze het eindpunt van de lange stoet te zien, maar de rij gaat verder dan haar straat en ze zien kan. Ze zal naar buiten moeten. Ze slaat een sjaal om haar schouders en holt de trap af. Haar blote voeten roffelen over de ruwe planken. Als ze de sleutels gevonden heeft opent ze de voordeur en wacht even in de opening. Nog altijd gaat de gang van mensen onverminderd door, maar niemand keurt haar een blik waardig. Niemand praat. Het is onwaarschijnlijk stil op straat. Ze ziet tientallen mensen maar hoort niets. Opgewonden trekt ze de deur achter zich dicht en mengt zich in de stoet. Het dichtvallen van de deur klinkt schandalig luid over de straat. Dan past ze haar tred aan aan die van alle anderen en begeeft zich met hen op weg naar een plaats waar iets gaat gebeuren. De lucht wordt langzaam groener en voor het eerst lijkt het alsof er iets verandert aan de hemel. Nee, de zon gaat niet schijnen. Het wordt donkerder.

Half op haar tenen loopt Fluweel mee met de bonte stoet mensen. Wat ziet iedereen er mooi uit. Het is lang geleden dat ze zich zo bewust was van haar omgeving en zo opging in wat ze deed, dat ze zo goed keek. Haar hart pompt sneller dan normaal. Er is adrenaline. Haar ogen stralen. Ze veert op haar voeten en haar lange, witte nachthemd wappert om haar enkels. En ze heeft vanmorgen niet eens in de spiegel gekeken. Ze is de enige die om zich heen kijkt. En dan ziet ze een paar meter voor haar, in een donkerblauw en wijd hemd, haar moeder lopen. De kleren staan haar beter dan iets haar ooit gestaan heeft.

Aan het eind van de straat gaat de stoet linksaf, de brug over. Fluweel huppelt tussen de mensen door tot ze naast haar moeder loopt, en ze tikt haar op haar schouder terwijl ze zegt: "Ook goedemorgen!"

Maar de verrassing op haar moeders gezicht blijft uit. Zonder ook maar een moment langzamer te gaan kijkt haar moeder rustig opzij, knikt even en zegt: "Dus je gaat ook."

"Ik heb geen flauw idee waar jullie naartoe gaan," zegt Fluweel, zich omdraaiend naar alle mooi geklede mensen. "Waarom ziet iedereen er toch zo mooi uit?"

"Iedereen is zoals hij is," antwoordt haar moeder. "Je begrijpt er waarschijnlijk weer geen snars van, dus zal ik het je uitleggen. Je hebt vast wel gemerkt dat er de laatste maanden iets in de lucht hing? Vandaag is het gekomen. Iedereen heeft iets ontvangen. Nu zijn we zoals we altijd al echt hoorden te zijn. We worden vandaag opgehaald."

Fluweel blijft staan. Haar moeder loopt verder, zonder om te kijken of antwoord te verwachten.

"Ik heb helemaal niks ontvangen," zegt ze, en bekijkt zichzelf. "Hoezo opgehaald? Waar gaan jullie naartoe?" roept ze, maar niemand reageert. Ook Peter niet, die voorbij wandelt in een abrikooskleurig pak. Zijn haar glanst als goud. Haar hart klopt verontwaardigd, maar ze gaat mee, loopt door met de stroom.

Onder de poort gaat het door, door de Koorstraat gaat het verder, tot ze bij het plein komen.

Ze verwachtte een enorme menigte op het plein aan te treffen. Maar het enige dat er is, is een kleine, rechthoekige tent.

ROODFLUWEEL

Allergracie

Die stond er gisteren nog niet. Het is een rechthoekige, donkerrode tent, met gordijnen aan alle kanten en een uitbundig met geel beschilderde luifel boven de ingang waar woorden op staan die ze niet kan lezen. Bij de ingang staat een kleine, gedrongen man met een hoge hoed en een toverstokje, althans, iets wat lijkt op een toverstokje. Met zijn stokje lijkt hij de mensen naar binnen te dirigeren: "Und hups und kee und eins und twee!"

"Het bestaat niet dat al die mensen deze tent zijn binnen gegaan," denkt Fluweel. "Ze moeten doorgelopen zijn." Toch doorkruist de stoet het plein en verdwijnt door de entree van de tent. Het komt haar zo onheilspellend voor, dat Fluweel zich los maakt van de mensensliert en aan de zijkant blijft staan kijken. En het blijkt echt waar te zijn: iedereen verdwijnt door het gat in de gordijnen van de tent. Daarachter is het doek niet rood gekleurd, maar zwart, ziet ze.

"Vreemd," bromt ze binnensmonds, en loopt om de tent heen. Er klinkt geen geroezemoes. Er klinkt geen gestommel van honderden mensen die opeen gepakt een plekje zoeken in de veel te krappe tent. Er zijn geen bobbels en hobbels van ellebogen en billen en ruggen die door de dunne doek stulpen. Het is stil daarbinnen, en Fluweel fronst haar wenkbrauwen, denkt aan alle mensen die ze kent en die hier binnen gegaan zijn.

"Daarachter is een zwart gat," denkt ze.

En ze wil er ook in.

Bij de ingang staat ze oog in oog met de kleine, dikke circusdirecteur. Ze glimlacht vriendelijk tegen hem en hoopt dat hij niet in haar ziel kan kijken. Misprijzend bekijkt hij haar nachthemd en schudt met pruilende onderlip zijn bol hoofd.

"Ben jij dat?" zegt hij met een vreemde tongval en tikt met zijn stokje op haar hoofd. "Jij maar hoop op geluk."

Ze duikt in elkaar als hij haar met zijn gekke stokje aanraakt, bedekt haar haren met twee handen en loopt gebogen de tent binnen. Achter haar is het stil.

In de hal is het verrassend ruim en licht. Er staan kapstokken en lange tafels met plastic tafelkleden en plastic bekers. De tafels worden 'bemand' door ferme, vooroorlogse vrouwen met bonte schorten voor en met grijs doorschoten, donker haar in wrongen of knotjes. Hun opgestroopte mouwen onthullen gespierde armen. Zij zullen straks voor koffie en erwtensoep zorgen. Enkelen drinken voor ze het zaaltje betreden een haastig bekersje koffie, en Fluweel herkent Lide, die als een koningin zo mooi rustige slokjes neemt van haar koffie.

"Lide! Joh, Lide, hoe IS het met je!" zegt Fluweel opgewonden. "Wat leuk dat ik jou hier zie."

"Fluweel? FLUWEEL? Ben jij het? Meid, van jou had ik toch wel wat meer verwacht," zegt Lide, niet helemaal onvriendelijk.

"Meer... Wat bedoel je?"

"Nou, als dit alles is wat je hebt gekregen." Ze wijst kort naar Fluweel's nachthemd.

"Ik heb helemaal niks gekregen. Van wie had ik iets moeten krijgen dan?"

"Heb je niks gekregen?" roept Lide ontsteld. "Meid, we hebben toch een belofte gekregen? Aan iedereen is beloofd dat hij zou worden zoals vanaf het begin bedoeld was. Heb je helemaal niet klaargestaan?"

"Ik weet nergens van!" jammert Fluweel vol spijt. "Ik heb er niks over gehoord ook." Jaloers bekijkt ze de mensen in de ruimte en wringt haar handen. Ze wil er ook uitzien zoals ze van het begin af bestemd is. Zonder alle sporen die ze zichzelf heeft toegebracht, zonder de kleren die ze zichzelf geeft. Ze wil ook weten hoe haar binnenste er uitziet, dat weerspiegeld zien in schitterende kleren. Misschien krijgt ze dan ook wel een diadeem, als kroon op haar liefdevolle levenshouding.

"Maar wat DOE je dan hier?" fluistert Lide verontrust. "Zo kun je toch niet verschijnen?"

"Ik wil OOK iets ontvangen," antwoordt ze koppig, en gaat via een looppad naar een zaaltje waar vijf of zes rijen rode pluche stoeltjes staan. Er zijn genoeg vrije plaatsen en Fluweel kijkt het zaaltje rond, besluiteloos over waar ze zal gaan zitten. Maar dan ziet ze Linda zitten, op de achterste rij, op het laatste plekje van de rij, en opgetogen loopt ze daar naartoe. Linda is een echte oude vriendin. Ze zijn jaren samen opgetrokken.

"Hee Lin!" zegt ze, onbewust fluisterend, en ploft neer op de stoel naast haar. "Heb je enig idee wat er gaat gebeuren?"

Tergend langzaam draait Linda haar hoofd een kwartslag om Fluweel aan te kijken. Er gaat geen licht van herkenning op in haar ogen. De ogen kijken naar haren, jurk en voeten, uiteindelijk naar gezicht en loensen dan minachtend.

"Zoals altijd zie je er weer eens NIET uit," zegt Linda's mond. "ZELFS vandaag heb je geen fatsoenlijke draad aan je lijf."

Fluweel is stom van verbazing. Ze stamelt een paar onvaste woorden en zwijgt weer. Is dit Linda? Is dit echt Linda?

ROODFLUWEEEL

Allergracie

Jawel hoor, kijk maar: ze draagt een typische Lindajurk, met een wijde pofbroek eronder. Van schitterend mooie stof overigens, en met fraai geborduurde patronen. Fluweel staart haar aan met knipperende ogen, ze kan even niet goed zien, niet helder denken. En dan kijkt ze abrupt van Linda weg. Zij wel, denkt ze verbitterd. Zij heeft wel mooie kleren. Terwijl ze niet deugt. "Bedankt dat je me zo de grond in trapt", sist ze driftig.

Maar daar blijft het niet bij. De woede groeit. Hij zwelt in haar borst en in haar armen. Hij begint te koken en te borrelen en Fluweel voelt haar schouders breder worden. Haar vuisten ballen zich. De woede wordt rood, dan paars tot donkerblauw en ten slotte zwart, en explodeert dan.

Met beide handen pakt ze ruw het gezicht van Linda beet, kijkt haar een seconde met ijsskoude ogen aan en buigt zich dan naar voren om haar een harde zoen op de mond te geven. En haar vervolgens genadeloos in haar onderlip te bijten zodat het slachtoffer het uitschreeuwt. Met tevreden blik bekijkt Fluweel Linda's bloedende lip en glimlacht harteloos.

Ze legt haar armen over elkaar en gaat recht zitten, met een geforceerde koele blik in haar ogen, en taxeert het podium dat nu nog aan het oog onttrokken wordt door een zwart gordijn. Ze voelt heus wel dat alle hoofden naar haar toe gedraaid worden. Ze voelt de blikken vol afgrijzen op haar ijzeren gezicht. Ze is zich bewust van het druppelende bloed naast haar en van Linda's grote, verbouwereerde ogen. Maar ze verkiest hard te zijn.

"Diamanten voorhoofd," denkt ze bezwerend. "Diamanten voorhoofd."

Het podium is niet ver weg van de achterste rij. Er zijn maar vijf rijen tussen haar en het podium. Het is alsof ze haar hand maar hoeft uit te strekken om het gordijn aan te raken. Straks zal het doek opzij schuiven. En dan...

Plotseling wordt Fluweel bevangen door grote angst. Haar hart begint luid en groot te bonzen. Haar oren beginnen te suizen. Waarom weet ze niet, maar ze weet het opeens zeker: als straks het gordijn opzij schuift, weet ze plotseling, wordt ze geoordeeld. Ze verstijft en kijkt tersluiks omlaag, naar haar groezelige nachthemd en zwarte, blote voeten, ze voelt aan een slordige streng haren. En ziet de grote rode druppels op het wit van haar japon.

"Dus dit ben ik," denkt ze ademloos. "En straks zal iedereen zien wat voor kwaadaardig monster ik ben. O help, wat doe ik hier? Ik kan niet geoordeeld worden! Ik moet hier weg!"

Met een onbeheerste beweging schuift ze haar stoel aan de kant en loopt snel het zaaltje uit. Er gaat een instemmend gemompel op als ze naar de uitgang struikelt, en ze blijft even hijgend staan in de opening van het gordijn. Binnen blijven ze allemaal vol zelfingenomenheid op hun stoeltjes geprikt, in hun fonkelnieuwe kleren, buiten ligt het plein verlaten en kleurt de hemel donkergrijs groen. Ze vermoedt een kolkende beweging in de wolken, maar die is er niet. Van de directeur ontbreekt elk spoor.

"Meestal ben ik aardig," fluistert ze tegen de hemel, "ik ben heel vaak juist vreselijk aardig. Ik ben de vriendelijkheid zelve! Ik weet niet wat me bezielde en waarom ik zo walgelijk boosaardig werd!"

Want bij alles, wat WAS ze woedend daar net!

"Oh, dat ik me juist en uitgerekend NU zo monsterlijk gedraag! Ik moet weg van deze plaats!"

De lucht op het plein begint te wervelen. Papiertjes en blaadjes draaien rond en vliegen de lucht in en een felle rukwind treft Fluweel in het gezicht, tilt haar haren op en doet haar jurk wapperen. Ze moet haar ogen dichtknijpen tegen het zand dat erin geblazen wordt.

"Daar heb je het al!" roept ze uit en worstelt om tegen de wind in uit de tent te komen. "Nu is het doek opgegaan!"

Met luid gebulder raast de storm over het plein. De lucht wordt donkerbruin, de wolken duikelen naar beneden en pakken de tent bij de hoeken beet. Met grote krachtinspanning weet Fluweel zich op de grond te werpen, net een meter buiten de ingang, en bedekt haar hoofd met haar armen. Ze probeert zich zo plat mogelijk te maken en roept gedempt in haar armen: "Genade! Genade!"

Even plotseling als gekomen, wijkt de storm weer. Het is doodstil. Maar Fluweel blijft bevend liggen op de bolle kinderkopjes van het plein. "Genade," fluistert ze nog steeds. En durft dan met één oog te kijken.

Tot haar verbijstering ziet ze dat het licht is. Een beetje geel, goud licht. De zon? Langzaam komt haar hoofd tevoorschijn uit haar armen en dan krabbelt ze wankel overeind. Met onvaste hand veegt ze de verwarde haarslierten uit haar gezicht en staart met open mond naar boven. Daar is de zon. Hij schijnt weer. De wolken trekken zich terug. De tent is verdwenen. Op de plaats waar die stond is de bodem zwartgeblakerd. Er ligt een groot, houten bord bij, dat Fluweel herkent als de luifel die bij de ingang van de tent heeft gehangen.

Van de mensen die hier waren ontbreekt elk spoor. Ze zijn weg.

ROODFLUWEEEL

Allergrafie

“Ze zijn opgehaald, zoals beloofd,” denkt Fluweel, en ze voelt zich eindeloos verlaten. Ze staart wezenloos naar boven, waar de wolken smelten en wegdrijven, waar de goudgele zon gloeit.

“Ik had ook mee gewild,” zegt ze, “maar niet ZO, niet zoals ik nu ben.”

Vandaag heeft ze een blik in haar binnenste kunnen werpen en – alle mensen! – ze is zich rot eschrokken.

Onvast schuifelt ze naar het grote bord en pakt het met beide handen beet om het om te keren. Ze wil weten wat er op geschreven staat.

“Er komt een dag, dat alles wat in de binnenkamer gefluisterd wordt, van de daken geroepen zal worden. Alles wat in het donker gebeurt zal aan het licht komen.”

ROODFLUWEEĻ

Allergrafe

ROODFLUWEEĻ

Allergrafe

ROODFLUWEEĻ

Allergrafe

ROODFLUWEEI

Allergrafe

ROODFLUWEEI

Allergrafe

